

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 30. november 2023

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love

(Digital behandling af tvangsopløsningssager og dødsboskiftesager, øget antal byretsdommere, anerkendelse af juridiske eksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, terminaladgang til indkomstregisteret for Familieretshuset i værgemålssager m.v.)

[af justitsministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 9 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, 3 og 5-9. Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og 4.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, RV, IA, SIU og SP) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af SF stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, DD, LA, KF, DF, EL og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurinn havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Udtalelse fra justitsministeren

Justitsministeren har anmodet om, at følgende udtalelse om justering af lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 3 Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen optages i udvalgets betænkning:

»Forslag til lov om ændring af selskabsloven, lov om skifte af dødsboer, værgemålsloven, retsplejeloven og forskellige andre love (L 51) (Digital behandling af tvangsop-

løsningssager og dødsboskiftesager, øget antal byretsdommere, anerkendelse af juridiske eksamener fra Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, terminaladgang til indkomstregisteret for Familieretshuset i værgemålssager m.v.) blev fremsat den 11. oktober 2023.

Visse dele af lovforslaget har været i offentlig høring over fremsættelsen, og på baggrund af et høringssvar fra Datatilsynet har Justitsministeriet fundet anledning til at foretage visse justeringer af pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen

Af pkt. 3 om forholdet til databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

»Offentlige myndigheder kan bl.a. videregive oplysninger om strafbare forhold, hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 2, eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 3. Advokatrådet kan behandle oplysninger om strafbare forhold, hvis det er nødvendigt til varetagelse af en berettiget interesse og denne interesse klart overstiger hensynet til den registrerede, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 3.«

Det fremgår af Datatilsynets høringssvar af 23. oktober 2023, at det ikke står Datatilsynet klart, hvorfor der i det ovenstående henvises til databeskyttelseslovens § 8, idet

lovforslaget – inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 10 – i sig selv må anses for at tilvejebringe hjemmel til behandling af oplysninger om strafbare forhold. I det omfang, der er hjemmel til behandling af oplysninger om strafbare forhold i anden lovgivning, skal der efter Datatilsynets opfattelse ikke tillige være hjemmel i databeskyttelseslovens § 8. Justitsministeriet har på den baggrund fundet anledning til at korrigere afsnittet ovenfor på følgende måde:

»Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 10, 1. pkt., at behandling af personoplysninger vedrørende strafdomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger på grundlag af artikel 6, stk. 1, kun må foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

Lovforslaget tilvejebringer – inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 10 – hjemmel til behandling af oplysninger om strafbare forhold; både for så vidt angår de offentlige myndigheders videregivelse af sådanne oplysninger og Advokatrådets behandling.«

Endvidere fremgår af pkt. 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger følgende:

»Det er endvidere Justitsministeriets vurdering, at offentlige myndigheders videregivelse af personoplysninger til Advokatrådet, der er nødvendige for rådets tilsyn med advokater (lovforslagets § 6, nr. 8 og 9), kan ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter behandling er lovlig, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 2 og 3. Det er således Justitsministeriets vurdering, at bestemmelserne pålægger offentlige myndigheder en opgave med at videregive oplysninger til Advokatrådet, som er nødvendige for rådets tilsyn med advokater.«

Det fremgår af Datatilsynets hørings svar, at det er Datatilsynets opfattelse, at i det omfang, en offentlig myndighed har mulighed for at videregive oplysninger, vil den bagvedliggende databeskyttelsesretlige hjemmel være databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Er der derimod tale om, at en offentlig myndighed skal videregive oplysninger, vil den bagvedliggende hjemmel være forordningens artikel 6, stk. 1, litra c. Justitsministeriet har på den baggrund fundet anledning til at berigtige afsnittet ovenfor på følgende måde:

»Det er endvidere Justitsministeriets vurdering, at offentlige myndigheders videregivelse efter lovforslagets § 6, nr. 8, kan ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvorefter behandling er lovlig, hvis den er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 2 og 3. Det er således Justitsministeriets vurdering, at bestemmelsen giver offentlige myndigheder en mulighed for at videregive oplysninger til Advokatrådet, som er nødvendige for rådets tilsyn med advokater.

Offentlige myndigheders videregivelse af personoplysninger til Advokatrådet, der er nødvendige for rådets tilsyn med advokater, jf. lovforslagets § 6, nr. 9, kan ske på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra c, hvorefter behandling er lovlig, hvis den er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, jf. artikel 6, stk. 2 og 3. Det er således Justitsministeriets vurdering, at bestemmelserne pålægger offentlige myndigheder en retlig forpligtelse til at videregive oplysninger til Advokatrådet, som er nødvendige for rådets tilsyn med advokater.«

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til titlen

- 1) Som *fodnote* til lovforslagets titel indsættes:
 »1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2021/2167 af 24. november 2021 om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2014/17/EU, EU-Tidende 2021, nr. L 438, side 1.«

[Indsættelse af EU-note i lovforslaget]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (DD, LA, KF, DF, EL og ALT):

Til § 1

- 2) I den under *nr. 2* foreslåede § 229 a indsættes i *stk. 3* efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Hvis en bruger er fritaget fra Digital Post, undtager skifteretten brugeren fra at anvende domstolens skifteportal.«
 [Undtagelse fra at anvende domstolens skifteportal for brugere, der er fritaget fra Digital Post]

Til § 4

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

- 3) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 8, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »§ 10 a, stk. 5-8« til: »§ 10 a, stk. 5-8 og 10«.
 [Korrektion af henvisning]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (DD, LA, KF, DF, EL og ALT):

- 4) I den under *nr. 7* foreslåede affattelse af § 10 a, *stk. 5*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Hvis en bruger er fritaget fra Digital Post, undtager skifteretten brugeren fra at anvende domstolens skifteportal.«
 [Undtagelse fra at anvende domstolens skifteportal for brugere, der er fritaget fra Digital Post]

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

5) I det under nr. 9 foreslåede § 10 a, stk. 10, ændres »jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, « til: »jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2,«.

[Korrektion af henvisning]

Til § 5

6) I det under nr. 4 foreslåede § 32, stk. 4, ændres »har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, til de økonomiske oplysninger« til: »har terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregisteret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger«.

[Sproglig justering]

Til § 6

7) Efter nr. 2 indsættes:

»01. I § 51 e, stk. 1, 2. pkt., ændres »72.« til: »74.««
[Forhøjelse af aldersgrænsen for tilkaldedommere]

8) Nr. 21 udgår, og i stedet indsættes:

»21. I § 260, stk. 3, ændres »ved personer, der er« til: »ved personer, der«.

02. I § 260, stk. 3, nr. 1, ændres »værge for en part,« til: »er værge for en part,«.

03. I § 260, stk. 3, nr. 2, ændres »beslægtet eller besvogret« til: »er beslægtet eller besvogret«.

04. I § 260, stk. 3, nr. 3, ændres »parten, samt ved« til: »parten eller«.

05. I § 260, stk. 3, nr. 4, udgår »personer, der«.
[Sproglig justering]

Til § 13

9) I stk. 10 indsættes efter »afløses af regler«: »udstedt«.
[Sproglig justering]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget indsættes en manglende EU-note til lovforslagets titel.

Til nr. 2 og 4

Med ændringsforslagene foreslås det, at skifteretten af egen drift undtager personer, der er fritaget fra Digital Post, fra at anvende domstolenes skifteportal i forbindelse med behandling af tvangsopløsningssager og dødsboskiftesager på domstolenes skifteportal.

Skifteretten vil samtidig beslutte, hvordan kommunikation mellem skifteretten og personen, der er undtaget fra at bruge domstolenes skifteportal, herefter skal ske i henhold

til bestemmelseernes sidste punktum. Hvis ændringsforslagene vedtages, vil der blive stillet de nødvendige konsekvensændringsforslag til 3. behandling.

Til nr. 3

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 1. pkt., at oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. Af bestemmelsens 2. pkt. fremgår det, at § 10 a, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse. Det fremgår af lovforslagets § 4, nr. 1, at i dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 10 a, stk. 5« til: »§ 10 a, stk. 5-8«.

Det foreslås med ændringsforslaget, at i lovforslagets § 4, nr. 1, ændres »§ 10 a, stk. 5-8« til: »§ 10 a, stk. 5-8 og 10.

Ændringen vil medføre, at de regler, Domstolsstyrelsen måtte fastsætte efter den foreslåede § 10 a, stk. 10, der omhandler anmeldelse m.v. til skifteretten ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, også kan finde anvendelse med hensyn til at give oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, jf. dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 1. pkt.

Til nr. 5

Det fremgår af dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 1. pkt., at oplysning om besiddelse af afdødes aktiver gives til skifteretten på domstolenes skifteportal eller til den person, som varetager boets interesser. Det fremgår af lovforslagets § 4, nr. 9, at i dødsboskiftelovens § 10 a indsættes et nyt stykke, hvorefter Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvordan anmeldelse m.v., jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4, til skifteretten skal ske ved tekniske nedbrud eller driftsforstyrrelser på domstolenes it-systemer, der gør, at domstolenes skifteportal ikke kan anvendes.

Det foreslås med ændringsforslaget, at i lovforslagets § 4, nr. 9, ændres »jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4,« til: »jf. stk. 1, 1. og 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 4 samt § 8, stk. 2,«.

Ændringen vil medføre, at de regler, som Domstolsstyrelsen måtte fastsætte efter den foreslåede § 10 a, stk. 10, også kan finde anvendelse med hensyn til at give oplysninger om besiddelse af afdødes aktiver, jf. dødsboskiftelovens § 8, stk. 2, 1. pkt.

Til nr. 6

Det fremgår af lovforslagets § 5, nr. 3, at der i værgemålslovens § 28 indsættes et nyt stykke, hvorefter Familieretshuset til brug for tilsynet med værgerne har terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregistret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger om den, der er under værgemål, der er nødvendige for sagens behandling. Det fremgår af lovforslagets § 5, nr. 4, at der i værgemålslovens § 32 indsættes et nyt stykke, hvorefter justitsministeren efter forhandling med skatteministeren kan fastsætte regler om, at Familieretshuset til brug for fastsættelse af vederlag har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregisteret,

til de økonomiske oplysninger om den, der er under værgeomål, der er nødvendige for sagens behandling.

Det foreslås med ændringsforslaget, at i lovforslagets § 5, nr. 4, ændres »har ret til terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregisteret, til de økonomiske oplysninger« til: »har terminaladgang hos told- og skatteforvaltningen, herunder i indkomstregisteret, med henblik på at indhente de økonomiske oplysninger«.

Der er tale om en sproglig justering, der har til hensigt at ensrette formuleringerne i de bestemmelser, der foreslås med lovforslagets § 5, nr. 3 og 4.

Til nr. 7

Retsplejelovens § 51 e angår muligheden for at tilkalde en pensioneret dommer til at virke som dommer ved et embede i en nærmere bestemt periode. Det fremgår af § 51, stk. 2, 2. pkt., at tilkaldeperioden kun under særlige omstændigheder kan forlænges ud over dommerens fyldte 72. år.

Det foreslås i § 51 e, stk. 1, 2. pkt., at ændre »72.« til: »74.«.

Forslaget indebærer, at aldersgrænsen for, hvornår en pensioneret dommer som udgangspunkt kan være tilkaldt til at virke som dommer ved et embede, forhøjes fra 72 år til 74 år.

Der er ikke i øvrigt tilsigtet ændringer i bestemmelsens anvendelsesområde, herunder med hensyn til hvilke særlige omstændigheder der kan begrunde, at tilkaldeperioden forlænges ud over aldersgrænsen.

I kraft af henvisningen til § 51 e i retsplejelovens § 54, stk. 3, vil den forhøjede aldersgrænse for tilkaldedommere finde tilsvarende anvendelse med hensyn til tilkaldelse af pensionerede fuldmægtige ved domstolene. Fuldmægtige ved domstolene omfatter navnlig dommerfuldmægtige og retsassessorer.

Til nr. 8

Det fremgår af retsplejelovens § 260, stk. 2, at advokater er eneberegtede til at møde i retten som fuldmægtige for parterne, medmindre andet følger af bestemmelserne i stk. 3, 5, 6, 7, 9 og 10. Af stk. 3, nr. 3, fremgår det, at der dog kan mødes for en part i retten ved personer, der er hører til samme husstand som parten, og af stk. 3, nr. 4, fremgår det, at der dog kan mødes for en part i retten ved personer, der er personer, der er ansat hos parten for et tidsrum, der ikke er kortere end 1 måned, og, når parten ikke selv er advokat, ikke med det særlige formål at møde i retten.

Med ændringsforslaget foreslås det at foretage en række sproglige justeringer i retsplejelovens § 260, stk. 3.

Til nr. 9

Det fremgår af lovforslagets § 13, stk. 10, at regler udstedt i medfør af § 148 a, stk. 8 og 9, jf. lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022, som ændret ved § 344 i lov nr. 718 af 13. juni 2023, § 2 i lov nr. 741 af 13. juni 2023 og § 31 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler i medfør af § 148 a, stk. 10 og 11, i retsplejeloven, jf. denne lovs § 6, nr. 18.

Det foreslås med dette ændringsforslag i bestemmelsen efter »afløses af regler« at indsætte: »udstedt«.

Der er tale om en sproglig justering, og der er således ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring med forslaget.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. oktober 2023 og var til 1. behandling den 7. november 2023. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 28. juni 2023 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 238 (folketingsåret 2022-23, 2. samling). Den 11. oktober 2023 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget, og den 3. november 2023 sendte justitsministeren et supplerende høringssvar og høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 8 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 2 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Bjørn Brandenborg (S) Fie Hækkerup (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S) Rasmus Stoklund (S)

Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Marie Bjerre (V) Jan E. Jørgensen (V) Tobias Grotkjær Elmstrøm (M)

Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Aaja Chemnitz (IA) Anna Falkenberg (SP)

Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd. Sólbjörg Jakobsen (LA) Mai Mercado (KF) nfm.

Niels Flemming Hansen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV) Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT)

Nye Borgerlige og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Dansk Folkeparti (DF)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Nye Borgerlige (NB)	3
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Liberal Alliance (LA)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3
Radikale Venstre (RV)	7		